

Motion

1978/79:1386

av Alf Wennerfors

om ytterligare professurer vid musikhögskolorna, m. m.

Vid musikhögskolan i Stockholm finns två professurer inrättade. Därutöver har lärare i några enstaka fall kunnat bli tilldelade professors namn.

Det senare har skett sedan 1940-talet. Dåvarande preses för musikaliska akademien – Bror Jonzon – inlämnade förslag på lämpliga kandidater till departementet. Under hand blev det praxis att ordinarie lärare vid musikhögskolan med minst tio års tjänstgöring kunde tilldelas titeln.

Undantag från denna regel har förekommit. Även extra ordinarie lärare har sålunda erhållit professors namn. Erland von Koch, Eric Ericsson och Bo Wallner erhöll exempelvis professors namn som erkänsla och honnör för framstående konstnärskap eller omfattande vetenskaplig insats.

Det bör också nämnas att musikhögskolorna i Göteborg och Malmö, numera institutioner inom resp. universitet, har några extra ordinarie lärare som 1976 erhöll professors titel.

I de senaste årens regleringsbrev har meddelats: "Musikaliska akademins preses får hos regeringen föreslå lärare vid musikhögskolan till erhållande av benämningen professor." Denna bestämmelse gick tillbaka till en föreskrift i 1940 års reglemente för musikhögskolan av samma innebörd. I regleringsbrevet för 1978/79 har emellertid denna anvisning borttagits.

Är då dessa kriterier tillfredsställande? Att den ovan nämnda "10-årsregeln" inte är bra står klart. Inom vissa instrument finns endast extra ordinarie lärare, vilka enligt regeln inte kan komma i fråga. Bland olika förslag till lösning på problemet har framförts tanken att alla lärare som anställts efter sakkunnigförfarande borde tilläggas titeln professor eventuellt efter 2–3 års tjänsteår. Musikaliska akademins förre preses, professor Seve Ljungman, ansåg att alla efter sakkunnigförfarande tillsatta lärare borde tilläggas benämningen musikprofessor, professor musices.

Är då frågan om titulaturen särdeles väsentlig? Inom andra områden i det svenska samhället tycks ju titulatur o. d. vara under avveckling. Vid närmare studium av frågan synes den inte vara betydelselös. Detta förstår man än bättre då man betänker att musiken i hög grad är internationell. För alla – oavsett om man är musiker eller lyssnare – spelar geografiska eller politiska gränser liten roll. Således benämns lärare vid utländska musikhögskolor med samma uppgifter och på samma kvalitativa nivå vanligen professor. Det förtjänar också att särskilt påpekas att dessa tjänster har samma status och lön som universitetsprofessorerna. När Norge för några år sedan inrättade sin första musikhögskola tilldelades högskolan omedelbart flera professurer än

vad som f. n. finns vid musikhögskolan i Stockholm, ja, vid samtliga musikhögskolor i Sverige. Parentetiskt men av intresse i detta sammanhang kan nämnas att mellan exempelvis läraren i flöjt vid musikhögskolan i Stockholm och motsvarande vid musikhögskolan i Köpenhamn finns stora skillnader. Läraren i Köpenhamn har inte bara tilldelats en professorsbefattning. Hans lön är ca 230 000 danska kronor för 12 veckotimmar à 45 minuter. Lönen för motsvarande befattning – med titeln "lärare" – vid musikhögskolan i Stockholm är ca 70 000 svenska kronor för 20 veckotimmar à 60 minuter.

De internationella kontakterna på musikens och musikutbildningens område är och måste vara livliga. Det är ett livsvillkor för svensk musik. Att det internationella umgänget skall behöva störas av att de svenska musikhögskolelärarna utan professorstitel inte uppfattas som representativa företrädare är beklagligt. Det är nästan genant att behöva peka på ett så perifert problem. Men detta hänger samman med den större frågan om den kvalitativa musikutbildningen och det konstnärliga utvecklingsarbetet på sikt i Sverige.

Inom musikhögskolorna måste vi inrätta lärartjänster efter samma principer som inom den övriga universitets- och högskoleutbildningen. Det bör observeras att Sverige bl. a. på musikområdet har förlorat flera internationellt kända musiker och lärare, som erhållit professurer utomlands.

Organisationskommittén för högre musikutbildning (OMUS) kom för några år sedan med förslag på det området. Riksdagen beslöt under 1977/78 års riksmöte om en reformering av utbildningen på musikområdet. Ännu – i januari 1979 – har inte den beslutade förändringen kommit till stånd. Det skulle vara beklagligt om 1970-talet på grund av ett långsamt genomfört utredningsarbete, en ovanligt långt utdragen beslutsprocess samt frånvaron av tillräcklig handlingskraft när det gäller verkställigheten skulle bli ett "förlorat decennium" på musikens område. De negativa konsekvenserna kan komma att visa sig på 1980-talet. Det åligger nu politikerna att omgående förhindra en sådan utveckling. Vi måste dels slå vakt om svensk musik, dels skapa förutsättningar för att musiklivet i alla olika avseenden utvecklas.

Med stöd av det anförda hemställs

att riksdagen beslutar

1. att hos regeringen anhålla att frågan om ytterligare professurer samt befattningar med professors namn vid musikhögskolorna snarast löses,
2. att hos regeringen anhålla att riksdagens tidigare beslut om reformering av den högre musikutbildningen snarast verkställs.

Stockholm den 25 januari 1979

ALF WENNERFORS (m)

